Dette dokument er et dokumentationsredskab, og institutionerne påtager sig intet ansvar herfor

►**B** **EUROPA-PARLAMENTETS OG RÅDETS DIREKTIV 2002/21/EF**

af 7. marts 2002

om fælles rammebestemmelser for elektroniske kommunikationsnet og -tjenester (rammedirektivet)

(EFT L 108 af 24.4.2002, s. 33)

Ændret ved:

		Tidende		
		nr.	side	dato
►**M1**	Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 717/2007 af 27. juni 2007	L 171	32	29.6.2007
►**M2**	Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 544/2009 af 18. juni 2009	L 167	12	29.6.2009

▼B

EUROPA-PARLAMENTETS OG RÅDETS DIREKTIV 2002/21/EF

af 7. marts 2002

om fælles rammebestemmelser for elektroniske kommunikationsnet og -tjenester (rammedirektivet)

EUROPA-PARLAMENTET OG RÅDET FOR DEN EUROPÆISKE UNION HAR —

under henvisning til traktaten om oprettelse af Det Europæiske Fællesskab, særlig artikel 95,

under henvisning til forslag fra Kommissionen ([1]),

under henvisning til udtalelse fra Det Økonomiske og Sociale Udvalg ([2]),

i henhold til fremgangsmåden i traktatens artikel 251 ([3]), og

ud fra følgende betragtninger:

(1) Med det hidtidige regelsæt for telekommunikation er det lykkedes at skabe gode vilkår for reel konkurrence i telesektoren i overgangsfasen fra monopolmarked til et marked med fuld konkurrence.

(2) Den 10. november 1999 forelagde Kommissionen en meddelelse for Europa-Parlamentet, Rådet, Det Økonomiske og Sociale Udvalg og Regionsudvalget om fastlæggelse af nye rammebestemmelser for elektronisk kommunikationsinfrastruktur og tilhørende tjenester — Revurdering af kommunikationslovgivningen i 1999. I denne meddelelse tog Kommissionen det eksisterende regelsæt for telekommunikation op til fornyet overvejelse i overensstemmelse med kravet i artikel 8 i Rådets direktiv 90/387/EØF af 28. juni 1990 om oprettelse af det indre marked for teletjenester ved gennemførelse af tilrådighedsstillelse af åbne net ([4]). Kommissionen fremlagde desuden en række generelle forslag til nye rammebestemmelser for elektronisk kommunikationsinfrastruktur og tilhørende tjenester til offentlig høring.

(3) Den 26. april 2000 forelagde Kommissionen en meddelelse for Europa-Parlamentet, Rådet, Det Økonomiske og Sociale Udvalg og Regionsudvalget om resultaterne af den offentlige høring om 1999-revurderingen af kommunikationslovgivningen og vejledende principper for de nye rammebestemmelser. Meddelelsen sammenfattede den offentlig høring og opstillede en række centrale principper for udarbejdelsen af nye rammebestemmelser for elektronisk kommunikationsinfrastruktur og tilhørende tjenester.

(4) Det Europæiske Råd fremhævede på mødet den 23.-24. marts 2000 i Lissabon vækst-, konkurrenceevne- og beskæftigelsespotentialet i overgang til en digital videnbaseret økonomi. Det understregede ikke mindst, hvor vigtigt det er for Europas

([1]) EFT C 365 E af 19.12.2000, s. 198 og EFT C 270 E af 25.9.2001, s. 199.
([2]) EFT C 123 af 25.4.2001, s. 56.
([3]) Europa-Parlamentets udtalelse af 1.3.2001 (EFT C 277 af 1.10.2001, s. 91), Rådets fælles holdning af 17.9.2001 (EFT C 337 af 30.11.2001, s. 34), Europa-Parlamentets afgørelse af 12.12.2001 (endnu ikke offentliggjort i EFT) og Rådets afgørelse af 14.2.2002.
([4]) EFT L 192 af 24.7.1990, s. 1. Direktivet er ændret ved Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 97/51/EF (EFT L 295 af 29.10.1997, s. 23).

▼B

erhvervsliv og borgere at have adgang til billig kommunikationsinfrastruktur i verdensklasse og til et bredt udvalg af tjenester.

(5) Konvergensen mellem tele-, medie- og IT-sektoren betyder, at alle transmissionsnet og -tjenester bør være omfattet af fælles rammebestemmelser. Disse rammebestemmelser består af nærværende direktiv og fire særdirektiver: Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2002/20/EF af 7. marts 2002 om tilladelser til elektroniske kommunikationsnet og -tjenester (tilladelsesdirektivet) ([1]), Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2002/19/EF af 7. marts 2002 om adgang til og samtrafik mellem elektroniske kommunikationsnet og tilhørende faciliteter (adgangsdirektivet) ([2]), Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2002/22/EF af 7. marts 2002 om forsyningspligt og brugerrettigheder i forbindelse med elektroniske kommunikationsnet og -tjenester (forsyningspligtdirektivet) ([3]) og Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 97/66/EF af 15. december 1997 om behandling af personoplysninger og beskyttelse af privatlivets fred inden for telesektoren ([4]) (i det følgende benævnt »særdirektiverne«). Det er nødvendigt at adskille regulering af transmission fra regulering af indhold. De nye rammebestemmelser omfatter derfor ikke indholdet i de tjenester, der leveres via elektroniske kommunikationsnet ved hjælp af elektroniske kommunikationstjenester, f.eks. radio- og tv-udsendelsers indhold, finansielle ydelser og visse informationssamfundsydelser, og berører således ikke foranstaltninger, der i henhold til fællesskabslovgivningen træffes på fællesskabsniveau eller på nationalt niveau for så vidt angår sådanne tjenester med henblik på at fremme kulturel og sproglig mangfoldighed og varetage forsvaret af mediepluralisme. Indholdet af tv-programmer er omfattet af Rådets direktiv 89/552/EØF af 3. oktober 1989 om samordning af visse love og administrative bestemmelser i medlemsstaterne vedrørende udøvelse af tv-radiospredningsvirksomhed ([5]). Adskillelsen mellem regulering af transmission og regulering af indhold hindrer ikke, at der tages hensyn til den forbindelse, der er mellem de to områder, navnlig med henblik på at garantere mediepluralisme, kulturel mangfoldighed og forbrugerbeskyttelse.

(6) Audiovisuel politik og indholdsregulering er midler til opfyldelsen af mål af almen interesse, som f.eks. ytringsfrihed, medie-pluralisme, upartiskhed, kulturel og sproglig mangfoldighed, social inddragelse, forbrugerbeskyttelse og beskyttelse af mindreårige. I Kommissionens meddelelse om principper og retningslinjer for Fællesskabets audiovisuelle politik i den digitale tidsalder og i Rådets konklusioner af 6. juni 2000, hvori Rådet bifalder Kommissionens meddelelse, opregnes de hovedforanstaltninger, som Fællesskabet må træffe for at implementere sin politik på det audiovisuelle område.

(7) Bestemmelserne i nærværende direktiv og særdirektiverne er med forbehold af de enkelte medlemsstaters mulighed for at træffe nødvendige foranstaltninger til sikring af deres væsentlige sikkerhedsinteresser, beskyttelse af ordre public og den offentlige sikkerhed samt til skabelse af de rette betingelser for efterforskning, afsløring og retsforfølgning af strafbare handlinger, herunder også de nationale tilsynsmyndigheders indførelse af specifikke og forholdsmæssigt afpassede forpligtelser for udbydere af elektroniske kommunikationstjenester.

(8) Dette direktiv omfatter forbrugerudstyr til digital-tv, men ikke udstyr, der er omfattet af Europa-Parlamentets og Rådets direktiv

([1]) Se side 21 i dette EFT.
([2]) Se side 7 i dette EFT.
([3]) Se side 51 i dette EFT.
([4]) EFT L 24 af 30.1.1998, s. 1.
([5]) EFT L 298 af 17.10.1989, s. 23. Direktivet er ændret ved Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 97/36/EF (EFT L 202 af 30.7.1997, s. 60).

▼B

1999/5/EF af 9. marts 1999 om radio- og teleterminaludstyr samt gensidig anerkendelse af udstyrets overensstemmelse ([1]). Det er vigtigt, at de regulerende myndigheder tilskynder netoperatører og terminaludstyrsfabrikanter til at samarbejde om at lette handicappede brugeres adgang til elektroniske kommunikationstjenester.

(9) Informationssamfundstjenester er omfattet af Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2000/31/EF af 8. juni 2000 om visse retlige aspekter af informationssamfundstjenester, navnlig elektronisk handel, i det indre marked (direktiv om elektronisk handel) ([2]).

(10) I definitionen af informationssamfundets tjenester i artikel 1 i Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 98/34/EF af 22. juni 1998 om en informationsprocedure med hensyn til tekniske standarder og forskrifter og regler for informationssamfundets tjenester ([3]) indgår en bred vifte af økonomiske online-aktiviteter: De fleste af disse aktiviteter er ikke omfattet af nærværende direktiv, da de ikke udelukkende eller overvejende består i overføring af signaler via elektroniske kommunikationsnet. Taletelefoni og elektroniske posttjenester er omfattet af nærværende direktiv. En og samme virksomhed, for eksempel en Internet-udbyder, kan tilbyde både elektronisk kommunikation, som f.eks. adgang til Internettet, og tjenester, som ikke er omfattet af nærværende direktiv, f.eks. levering af webbaseret indhold.

(11) I overensstemmelse med princippet om adskillelse af reguleringsog driftsopgaver bør medlemsstaterne, for at sikre de nationale tilsynsmyndigheders uvildige afgørelser, garantere disses uafhængighed. Dette krav om uafhængighed berører hverken medlemsstaternes institutionelle autonomi og forfatningsmæssige forpligtelser eller princippet om neutralitet i forhold til de ejendomsretlige ordninger i medlemsstaterne, jf. traktatens artikel 295. De nationale tilsynsmyndigheder bør råde over de nødvendige personale- og ekspertressourcer samt økonomiske midler til at udføre deres opgaver.

(12) Alle, der er genstand for en national tilsynsmyndigheds afgørelse, bør kunne påklage afgørelsen til en instans, som er uafhængig af de involverede parter. Denne instans kan være en domstol. Desuden bør virksomhederne, hvis de finder, at deres ansøgninger om tilladelse til at installere faciliteter ikke er blevet behandlet i overensstemmelse med principperne i dette direktiv, have ret til at påklage sådanne afgørelser. Denne klageprocedure berører ikke kompetencefordelingen inden for de nationale retssystemer og juridiske og fysiske personers rettigheder i henhold til national ret.

(13) De nationale tilsynsmyndigheder må, for at kunne udføre deres opgaver effektivt, indsamle oplysninger fra markedets aktører. Det kan også være nødvendigt at indsamle oplysninger på Kommissionens vegne, således at den kan opfylde sine forpligtelser i henhold til fællesskabslovgivningen. Anmodninger om oplysninger bør stå i et rimeligt forhold til formålet og bør ikke påføre virksomhederne urimelige byrder. De oplysninger, der indsamles af de nationale tilsynsmyndigheder, bør, medmindre de i henhold til nationale regler om aktindsigt er fortrolige samt med forbehold af Fællesskabets og national lovgivning om forretningshemmeligheder, være offentligt tilgængelige.

([1]) EFT L 91 af 7.4.1999, s. 10.
([2]) EFT L 178 af 17.7.2000, s. 1.
([3]) EFT L 204 af 21.7.1998, s. 37. Direktivet er ændret ved direktiv 98/48/EF (EFT L 217 af 5.8.1998, s. 18).

▼B

(14) Oplysninger, der af en national tilsynsmyndighed betragtes som fortrolige i henhold til fællesskabsregler og nationale regler om forretningshemmeligheder, må kun udveksles med Kommissionen og andre nationale tilsynsmyndigheder, hvis det er strengt nødvendigt for at kunne anvende bestemmelserne i dette direktiv eller særdirektiverne. De udvekslede oplysninger bør begrænses til, hvad der er relevant og rimeligt under hensyn til formålet med udvekslingen.

(15) Det er vigtigt, at de nationale tilsynsmyndigheder hører alle interesserede parter om påtænkte afgørelser og tager hensyn til disses kommentarer, før de træffer endelig afgørelse. For at sikre, at afgørelser på nationalt plan ikke får negative følger for det indre marked eller for andre af traktatens målsætninger, bør de nationale tilsynsmyndigheder desuden underrette Kommissionen og andre nationale tilsynsmyndigheder om visse udkast til afgørelser, så disse får mulighed for at kommentere dem. Det er rimeligt, at de nationale tilsynsmyndigheder hører de interesserede parter om alle udkast til foranstaltninger med konsekvenser for handelen mellem medlemsstaterne. Det er i dette direktiv og i særdirektiverne fastsat, i hvilke tilfælde, procedurerne i artikel 6 og 7 finder anvendelse. Efter høring af Kommunikationsudvalget bør Kommissionen kunne anmode en national tilsynsmyndighed om at trække et udkast til foranstaltning tilbage, hvis det vedrører afgrænsningen af relevante markeder eller tager stilling til, om en virksomhed har en stærk markedsposition eller ej, og hvis sådanne afgørelser ville hindre det indre marked eller være uforenelige med fællesskabsretten, herunder navnlig de politiske mål, den nationale tilsynsmyndighed bør følge. Denne procedure berører hverken anmeldelsesproceduren i henhold til direktiv 98/34/EF eller Kommissionens særlige traktatfæstede beføjelser for så vidt angår overtrædelse af fællesskabslovgivningen.

(16) De nationale tilsynsmyndigheders tiltag bør være baseret på et harmoniseret sæt af målsætninger og principper, og de bør, når det er nødvendigt, koordinere deres tiltag med nationale tilsynsmyndigheder i andre medlemsstater, når de udfører deres opgaver i henhold til nærværende rammebestemmelser.

(17) De opgaver, som udføres af de nationale tilsynsmyndigheder i henhold til dette direktiv og særdirektiverne, bidrager til gennemførelsen af mere generelle politikker inden for områderne kultur, beskæftigelse, miljø, social samhørighed samt by- og landsplanlægning.

(18) Kravet om, at medlemsstaterne skal sikre, at de nationale tilsynsmyndigheder tager videst muligt hensyn til, at regulering helst skal være teknologineutral, dvs. at den hverken påtvinger eller diskriminerer til fordel for brugen af en bestemt type teknologi, udelukker ikke, at der, når det er berettiget, tages rimelige skridt til at fremme visse specifikke tjenester, som for eksempel digital-tv, som et middel til øget frekvenseffektivitet.

(19) Radiofrekvenser er en altafgørende ressource for radiobaserede elektroniske kommunikationstjenester, og i det omfang de anvendes til sådanne tjenester, bør de derfor allokeres og tildeles af de nationale tilsynsmyndigheder under iagttagelse af en række harmoniserede mål og principper samt efter objektive, transparente og ikke-diskriminerende kriterier, altsammen under hensyntagen til demokratiske, sociale, sproglige og kulturelle interesser i forbindelse med frekvensanvendelsen. Det er vigtigt, at allokering og tildeling af radiofrekvenser forvaltes så effektivt som muligt. Overdragelse af radiofrekvenser kan være et virkningsfuldt middel til at opnå en mere effektiv udnyttelse af frekvensressourcerne, når blot der er tilstrækkelige sikkerhedsforanstaltninger til at beskytte samfundsinteresser, navnlig sikkerhed for åbenhed om og forskriftsmæssig overvågning af sådanne overdragelser. Europa-Parlamentets og Rådets beslutning nr. 676/ 2002/EF af

▼B

7. marts 2002 om et frekvenspolitisk regelsæt i Det Europæiske Fællesskab (frekvenspolitikbeslutningen) ([1]) fastlægger rammerne for en harmonisering af radiofrekvensanvendelsen, og tiltag i medfør af nærværende direktiv bør så vidt muligt lette arbejdet i henhold til den nævnte beslutning.

(20) For at virksomhederne kan konkurrere i den elektroniske kommunikationssektor, er det afgørende, at der stilles nummerressourcer til rådighed på grundlag af transparente, objektive og ikke-diskriminerende kriterier. Alle elementer i de nationale nummerplaner bør forvaltes af de nationale tilsynsmyndigheder, herunder de koder, der anvendes i netadressering. Hvor der er behov for harmonisering af nummerressourcer i Fællesskabet for at understøtte udviklingen af paneuropæiske tjenester, kan Kommissionen under anvendelse af sine udøvende beføjelser træffe tekniske gennemførelsesforanstaltninger. Medlemsstaterne koordinerer i henhold til traktaten de nationale holdninger i internationale organisationer og fora, hvor der træffes beslutninger om nummereringsforhold, når dette er hensigtsmæssigt for at sikre tjenesters fulde globale interoperabilitet. Bestemmelserne i dette direktiv udstikker ikke nye ansvarsområder for de nationale tilsynsmyndigheder for så vidt angår Internet-navne og -adresser.

(21) Medlemsstaterne kan bl.a. anvende licitationsprocedurer og sammenlignende udbudsprocedurer ved tildeling af radiofrekvenser og numre af særlig økonomisk værdi. Ved forvaltningen af sådanne ordninger bør de nationale tilsynsmyndigheder overholde artikel 8.

(22) Der bør sikres, at der på rette tid og sted findes ikke-diskriminerende og transparente procedurer for tildeling af tilladelse til at installere faciliteter, således at vilkårene for en loyal og reel konkurrence garanteres. Dette direktiv berører hverken medlemsstaternes lovgivning om ekspropriering og brug af ejendom, normal udøvelse af ejendomsretten, normal brug af offentlig ejendom eller princippet om neutralitet over for de ejendomsretlige ordninger i medlemsstaterne.

(23) Delt brug af faciliteter kan være en fordel af byplanmæssige, sundhedsmæssige eller miljømæssige hensyn, og de nationale tilsynsmyndigheder bør derfor tilskynde hertil på grundlag af frivillige aftaler. I tilfælde, hvor virksomheder ikke har adgang til brugbare alternative løsninger, kan obligatorisk delt brug af faciliteter eller ejendom være hensigtsmæssig. Dette omfatter bl.a. fysisk samhusning og delt brug af kabelkanaler, huse, master, antenner eller antennesystemer. Obligatorisk delt brug af faciliteter eller ejendom bør først pålægges virksomhederne efter en fuldstændig, offentlig høring.

(24) Hvor mobiloperatører af miljøhensyn får pålagt delt brug af tårne eller master, kan hensynet til folkesundheden medføre, at den enkelte operatørs maksimale tilladte sendeeffekt nedsættes, og det kan medføre, at operatørerne installerer flere sendeanlæg for at sikre et landsdækkende net.

(25) Det er under visse omstændigheder nødvendigt at opstille en række ex ante-forpligtelser for at sikre udvikling af et konkurrenceorienteret marked. Definitionen på stærk markedsposition i Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 97/33/EF af 30. juni 1997 om samtrafik på teleområdet med henblik på at sikre forsyningspligtydelser og interoperabilitet ved anvendelse af ONP-principperne ([2]) har i liberaliseringens indledende faser vist sig som et virkningsfuldt udgangspunkt for opstilling af ex ante-forpligtelser, men den må nu tilpasses mere komplekse og dyna-

([1]) Se side 1 i dette EFT.
([2]) EFT L 199 af 26.7.1997, s. 32. Direktivet er ændret ved direktiv 98/61/EF (EFT L 268 af 3.10.1998, s. 37).

▼B

miske markeder. Derfor svarer den i nærværende direktiv anvendte definition til begrebet dominerende stilling som fastlagt i retspraksis ved De Europæiske Fællesskabers Domstol og Ret i Første Instans.

(26) Der er en formodning for, at to eller flere virksomheder indtager en kollektivt dominerende stilling ikke alene, når der består strukturelle eller andre indbyrdes forbindelser, men også når det relevante markeds struktur må siges at være befordrende for koordineringseffekter, altså at det tilskynder til parallel eller gensidigt tilpasset konkurrencebegrænsende markedsadfærd.

(27) Det er vigtigt, at sådanne ex ante-forpligtelser kun pålægges, hvor der ikke er reel konkurrence, dvs. på markeder, hvor der er en eller flere virksomheder med en stærk markedsposition, og hvor midlerne i medlemsstatens eller fællesskabets konkurrencelovgivning ikke er tilstrækkelige til at løse problemet. Derfor må Kommissionen under iagttagelse af principperne i konkurrenceretten opstille retningslinjer på EF-plan for, hvordan de nationale tilsynsmyndigheder skal vurdere, om der er reel konkurrence på et givet marked, og om der er tale om en stærk markedsposition. De nationale tilsynsmyndigheder bør analysere, om der er reel konkurrence for så vidt angår et bestemt produkt eller tjenestemarked i et nærmere bestemt geografisk område, som kan være enten hele den pågældende medlemsstat, en del heraf eller tilgrænsende dele af områder i flere medlemsstater set under ét. En analyse af, om der foreligger reel konkurrence, bør også omfatte en analyse af, om markedet er et potentielt konkurrencemarked, og om den eventuelle mangel på konkurrence altså er varig. Disse retningslinjer skal også behandle spørgsmålet om nye, fremspirende markeder, hvor den faktiske markedsleder sandsynligvis har en betydelig markedsandel, men ikke bør pålægges urimelige forpligtelser. Kommissionen bør regelmæssigt tage retningslinjerne op til revision for at sikre, at de til stadighed er hensigtsmæssige på et marked i hastig udvikling. De nationale tilsynsmyndigheder må samarbejde med hinanden, hvor det pågældende marked viser sig at være transnational.

(28) Ved afgørelser af, om en virksomhed har en stærk markedsposition på et bestemt marked, handler de nationale tilsynsmyndigheder i overensstemmelse med fællesskabsretten og tager størst muligt hensyn til Kommissionens retningslinjer.

(29) Fællesskabet og medlemsstaterne har i Verdenshandelsorganisationens (WTO) regi afgivet en række tilsagn vedrørende standarder og regelsæt for telenet og -tjenester.

(30) Standardisering bør fortsat primært være en markedsstyret proces. Der kan dog stadig være situationer, hvor det er hensigtsmæssigt at kræve bestemte standarder overholdt på Fællesskabsplan for at sikre interoperabilitet på det indre marked. På nationalt plan er medlemsstaterne undergivet bestemmelserne i direktiv 98/34/EF. Europa-Parlamentet og Rådets direktiv 95/47/EF af 24. oktober 1995 om standarder for transmission af tv-signaler ([1]) stiller ikke bestemte krav til digital-tv-transmissionssystem og -tjenester. Gennem Den Europæiske Gruppe vedrørende Digital Tv-transmission har de europæiske markedsaktører udviklet en familie af tv-transmissionssystemer, der er blevet standardiseret af det Europæiske Institut for Telestandarder (ETSI) og er blevet til rekommandationer fra Den Internationale Telekommunikationsunion. En eventuel beslutning om at gøre implementering af sådanne standarder obligatorisk bør først tages efter en fuldstændig offentlig høring. Standardiseringsprocedurer i henhold til nærværende direktiv berører ikke bestemmelserne i direktiv 1999/5/EF, Rådets direktiv 73/23/EØF af 19. februar 1973 om tilnærmelse af medlemsstaternes lovgivning om elektrisk materiel

([1]) EFT L 281 af 23.11.1995, s. 51.

▼B

bestemt til anvendelse inden for visse spændingsgrænser ([1]) og Rådets direktiv 89/336/EØF af 3. maj 1989 om indbyrdes tilnærmelse af medlemsstaternes lovgivning om elektromagnetisk kompatibilitet ([2]).

(31) Der bør gøres en indsats for at fremme interoperabiliteten mellem digitale interaktive tv-tjenester og »enhanced« digitalt tv-udstyr på forbrugerplan for at sikre en fri informationsstrøm, mediepluralisme og forbrugernes adgang til kulturel mangfoldighed. Derfor bør forbrugerne uanset transmissionsmåden kunne modtage alle digitale interaktive tv-tjenester under hensyntagen til teknologisk neutralitet, den fremtidige teknologiske udvikling, nødvendigheden af at fremme indførelsen af digitalt tv samt konkurrencesituationen på markederne for digitale tv-tjenester. Udbyderne af digitale interaktive tv-platforme bør stræbe efter at indføre en åben programmeringsgrænseflade for applikationer (API), som overholder standarder og specifikationer, der er fastlagt af et europæisk standardiseringsorgan. Migrationen fra eksisterende API-grænseflader til nye åbne API-grænseflader bør fremmes og organiseres ved hjælp af f.eks. aftaler mellem alle relevante markedsaktører. Åbne API-grænseflader fremmer interoperabiliteten, dvs. muligheden for at flytte interaktivt indhold fra en fremføringsmekanisme til en anden, samt dette indholds fulde funktionsdygtighed på »enhanced« digitalt tv-udstyr. Samtidig bør dog også nødvendigheden af ikke at hæmme modtagerudstyrets funktionsevne samt at beskytte det mod eksempelvis virusangreb tages med i betragtning.

(32) Hvis der opstår en tvist mellem virksomheder i én medlemsstat på et område, der er omfattet af dette direktiv eller særdirektiverne, f.eks. vedrørende forpligtelser i forbindelse med adgang og samtrafik eller metoder til overførsel af abonnentfortegnelser, bør den forurettede part, der har forhandlet i god tro, men ikke har kunnet nå til enighed med modparten, kunne anmode den nationale tilsynsmyndighed om at afgøre tvisten. De nationale tilsynsmyndigheder bør kunne pålægge parterne en løsning. Når en national tilsynsmyndighed deltager i bilæggelsen af en tvist mellem virksomheder, der udbyder elektroniske kommunikationsnet eller -tjenester i en medlemsstat, bør den søge at sikre, at de forpligtelser, der følger af dette direktiv eller særdirektiverne, overholdes.

(33) Ud over den klageadgang, der følger af national eller fællesskabsretlig lovgivning, er der behov for en enkel procedure, der efter anmodning af en af tvistens parter sættes i gang for at bilægge grænseoverskridende tvister, der falder uden for en enkelt national tilsynsmyndigheds beføjelser.

(34) ONP-udvalget, der er nedsat i henhold til artikel 9 i direktiv 90/387/EØF, og Licensudvalget, der er nedsat i henhold til artikel 14 i Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 97/13/EF af 10. april 1997 om ensartede principper for generelle tilladelser og individuelle tilladelser for teletjenester ([3]), bør erstattes af et enkelt udvalg.

(35) De nationale tilsynsmyndigheder og de nationale konkurrencemyndigheder bør give hinanden de oplysninger der er nødvendige for at anvende bestemmelserne i dette direktiv og særdirektiverne, således at de kan samarbejde fuldt ud. Hvad angår de udvekslede oplysninger, bør den modtagende myndighed sikre den samme grad af fortrolighed som den afgivende myndighed.

(36) Kommissionen har tilkendegivet, at den agter at oprette en europæisk gruppe af tilsynsmyndigheder inden for elektroniske

([1]) EFT L 77 af 26.3.1973, s. 29.
([2]) EFT L 139 af 23.5.1989, s. 19.
([3]) EFT L 117 af 7.5.1997, s. 15.

▼B

kommunikationsnetværk og -tjenester, hvilket vil være en passende mekanisme til fremme af samarbejdet og samordningen mellem nationale tilsynsmyndigheder med henblik på at fremme udviklingen af det indre marked for elektroniske kommunikationsnetværk og -tjenester og med henblik på at opnå en ensartet anvendelse af dette direktiv og særdirektiverne i medlemsstaterne, navnlig på områder, hvor den nationale lovgivning til gennemførelse af fællesskabsretten giver de nationale tilsynsmyndigheder betydelige skønsmæssige beføjelser i anvendelsen af de relevante regler.

(37) De nationale tilsynsmyndigheder bør samarbejde indbyrdes og med Kommissionen på en transparent måde for at sikre en ensartet anvendelse af dette direktiv og særdirektiverne i alle medlemsstaterne. Dette samarbejde kan bl.a. finde sted i Kommunikationsudvalget eller i en gruppe bestående af europæiske tilsynsmyndigheder. Medlemsstaterne træffer afgørelse om, hvilke organer der er nationale tilsynsmyndigheder i henhold til dette direktiv og særdirektiverne.

(38) Foranstaltninger, der kan få indvirkning på samhandelen mellem medlemsstaterne, er foranstaltninger, som kan øve en direkte eller indirekte, faktisk eller potentiel indflydelse på handelsmønsteret mellem medlemsstaterne på en måde, der kan skabe en hindring for det indre marked. Det kan være foranstaltninger, som har væsentlig indvirkning på udbydere eller brugere i andre medlemsstater, herunder foranstaltninger, der påvirker brugerprisen i andre medlemsstater, foranstaltninger, der påvirker de muligheder, en virksomhed med hjemsted i en anden medlemsstat har for at levere en elektronisk kommunikationstjeneste, og navnlig foranstaltninger, som påvirker muligheden for at levere transnationale tjenester, samt foranstaltninger, der påvirker markedsstrukturen eller -adgangen og dermed får følger for virksomheder i andre medlemsstater.

(39) Bestemmelserne i dette direktiv bør regelmæssigt tages op til fornyet overvejelse, særlig med henblik på at afgøre, om der er behov for ændringer i lyset af skiftende teknologiske betingelser og markedsvilkår.

(40) De nødvendige foranstaltninger til gennemførelse af dette direktiv bør vedtages i overensstemmelse med Rådets afgørelse 1999/468/EF af 28. juni 1999 om fastsættelse af de nærmere vilkår for udøvelsen af de gennemførelsesbeføjelser, der tillægges Kommissionen ([1]).

(41) Målene for dette direktiv, nemlig at skabe harmoniserede rammer for regulering af elektroniske kommunikationstjenester, elektroniske kommunikationsnet og tilhørende faciliteter og tjenester kan ikke i tilstrækkelig grad opfyldes af medlemsstaterne og kan derfor bedre gennemføres på fællesskabsplan. Fællesskabet kan derfor træffe foranstaltninger i overensstemmelse med subsidiaritetsprincippet, jf. traktatens artikel 5. I overensstemmelse med proportionalitetsprincippet, jf. nævnte artikel, går dette direktiv ikke ud over, hvad der er nødvendigt for at nå disse mål.

(42) Visse direktiver og beslutninger på dette område bør ophæves.

(43) Kommissionen bør overvåge overgangen fra de gældende til de nye rammebestemmelser og kan mere specifikt, når tiden er inde, stille forslag om ophævelse af Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 2887/2000 af 18. december 2000 om ubundtet adgang til abonnentledninger ([2]) —

UDSTEDT FØLGENDE DIREKTIV:

([1]) EFT L 184 af 17.7.1999, s. 23.
([2]) EFT L 336 af 30.12.2000, s. 4.

▼B

KAPITEL I

ANVENDELSESOMRÅDE, MÅL OG DEFINITIONER

Artikel 1

Mål og anvendelsesområde

1. Dette direktiv fastlægger harmoniserede rammer for regulering af elektroniske kommunikationstjenester, elektroniske kommunikationsnet og tilhørende faciliteter og tjenester. Det fastsætter de nationale tilsynsmyndigheders opgaver og opstiller en række procedurer, der skal sikre, at rammebestemmelserne anvendes ensartet i hele EF.

2. Dette direktiv og særdirektiverne berører ikke forpligtelser, der er pålagt ved national ret i henhold til fællesskabslovgivning eller ved fællesskabslovgivningen, for så vidt angår ydelser, der leveres via elektroniske kommunikationsnet og -tjenester.

3. Dette direktiv og særdirektiverne berører ikke foranstaltninger, der er truffet på fællesskabsplan og på nationalt plan i henhold til EF-lovgivning for at forfølge mål af almen interesse, navnlig for så vidt angår regulering af indhold og politikken på det audiovisuelle område.

4. Dette direktiv og særdirektiverne berører ikke bestemmelserne i direktiv 1999/5/EF.

▼M2

5. Dette direktiv og særdirektiverne berører ikke specifikke foranstaltninger, der vedtages til regulering af de internationale roamingtakster i offentlige mobilkommunikationsnet i Fællesskabet.

▼B

Artikel 2

Definitioner

I dette direktiv forstås ved:

a) *»Elektronisk kommunikationsnet«:* transmissionssystemer og, hvor det er relevant, koblings- og dirigeringsudstyr og andre ressourcer, som gør det muligt at overføre signaler ved hjælp af trådforbindelse, radiobølger, lyslederteknik eller andre elektromagnetiske midler, herunder satellitnet, jordbaserede fastnet (kredsløbs- og pakkekoblede, herunder Internettet) og mobilnet, elkabelsystemer, i det omfang de anvendes til transmission af signaler, net, som anvendes til radio- og tv-spredning samt kabel-tv-net, uanset hvilken type information der overføres

b) *»transnationale markeder«:* de i overensstemmelse med artikel 15, stk. 4, udpegede markeder, som dækker Fællesskabet eller en væsentlig del heraf

c) *»elektronisk kommunikationstjeneste«:* en tjeneste, som normalt ydes mod betaling, og som udelukkende eller overvejende består i overføring af signaler via elektroniske kommunikationsnet, herunder telekommunikationstjenester og transmissionstjenester på net, der anvendes til radio- og tv-spredning, men ikke tjenester, der består i tilrådighedsstillelse af eller udøvelse af redaktionel kontrol over indhold fremført via elektroniske kommunikationsnet og -tjenester; begrebet omfatter ikke informationssamfundets tjenester som defineret i artikel 1 i direktiv 98/34/EF, og som ikke udelukkende eller overvejende består i overføring af signaler via elektroniske kommunikationsnet

d) *»offentligt kommunikationsnet«:* et elektronisk kommunikationsnet, som udelukkende eller overvejende bruges til udbud af offentligt tilgængelige elektroniske kommunikationstjenester

▼B

e) *»tilhørende faciliteter«:* faciliteter i tilknytning til et elektronisk kommunikationsnet og/eller en elektronisk kommunikationstjeneste, som muliggør udbud af tjenester via dette net og/eller denne tjeneste og/eller støtter denne. Adgangsstyringssystemer og elektroniske programoversigter er omfattet heraf

f) *»adgangsstyringssystem«:* teknisk foranstaltning og/eller ordning, der gør adgang til en krypteret radio- eller fjernsynstjeneste i klar form betinget af abonnement eller en anden form for forudgående tilladelse

g) *»national tilsynsmyndighed«:* den eller de instanser, der af en medlemsstat har fået til opgave at varetage de tilsynsopgaver, der pålægges i dette direktiv og i særdirektiverne

h) *»bruger«:* en fysisk eller juridisk person, der anvender eller anmoder om en offentligt tilgængelig elektronisk kommunikationstjeneste

i) *»forbruger«:* enhver fysisk person, der anvender eller anmoder om en offentligt tilgængelig elektronisk kommunikationstjeneste til formål, der ikke har forbindelse med vedkommendes erhverv, forretning eller profession

j) *»forsyningspligtydelser«:* det i direktiv 2002/22/EF (forsyningspligtdirektivet) nærmere bestemte minimumsæt af tjenester af en given kvalitet, hvortil alle brugere, uanset deres geografiske placering, har adgang og til en efter nationale forhold rimelig pris

k) *»abonnent«:* en fysisk eller juridisk person, som har indgået en aftale med en udbyder af offentligt tilgængelige elektroniske kommunikationstjenester om levering af sådanne tjenester

l) *»særdirektiver«:* direktiv 2002/20/EF (tilladelsesdirektivet), direktiv 2002/19/EF (adgangsdirektivet), direktiv 2002/22/EF (forsyningspligtdirektivet) og direktiv 97/66/EF

m) *»udbud af et elektronisk kommunikationsnet«:* etablering, drift, styring eller tilrådighedstillelse af et sådant net

n) *»slutbruger«:* bruger, der ikke udbyder offentlige kommunikationsnet eller offentligt tilgængelige elektroniske kommunikationstjenester

o) *»enhanced digitalt tv-udstyr«:* set-top-bokse beregnet til tilslutning til tv-apparater eller integrerede digitale tv-apparater, der kan modtage digitale interaktive tv-tjenester

p) *»Application Program Interface (API)«:* softwaregrænsefladen mellem applikationer, som radio-tv-selskaber eller tjenesteudbydere stiller til rådighed, og faciliteterne i »enhanced« digitalt tv-udstyr til digitale radio- og tv-tjenester.

KAPITEL II

NATIONALE TILSYNSMYNDIGHEDER

Artikel 3

Nationale tilsynsmyndigheder

1. Medlemsstaterne sikrer, at alle opgaver, de nationale tilsynsmyndigheder får pålagt i dette direktiv og i særdirektiverne, varetages af et kompetent organ.

2. Medlemsstaterne garanterer de nationale tilsynsmyndigheders uafhængighed, idet de sikrer, at de er retligt adskilt fra og funktionelt uafhængige af alle organisationer, der udbyder elektroniske kommunikationsnet, elektronisk kommunikationsudstyr eller elektroniske kommunikationstjenester. Medlemsstater, som bevarer ejerskab til eller kontrol over virksomheder, der stiller elektroniske kommunikationsnet og/eller -tjenester til rådighed, sikrer, at der er reel strukturel adskillelse mellem

▼B

myndighedernes tilsynsfunktion og aktiviteter, der er knyttet til ejerskab eller kontrol.

3. Medlemsstaterne sikrer, at de nationale tilsynsmyndigheder udøver deres beføjelser upartisk og transparent.

4. Medlemsstaterne offentliggør, hvilke opgaver der udføres af de nationale tilsynsmyndigheder, på en let tilgængelig måde, navnlig hvor disse opgaver er fordelt på flere organer. Medlemsstaterne sikrer, at der, hvor det er relevant, foregår høringer og samarbejdes om spørgsmål af fælles interesse mellem disse myndigheder indbyrdes samt mellem disse myndigheder og nationale myndigheder med ansvar for gennemførelse af konkurrencelovgivningen og nationale myndigheder med ansvar for gennemførelse af forbrugerlovgivningen. Hvis mere end én myndighed har beføjelser til at tage sig af sådanne spørgsmål, sikrer medlemsstaterne, at disse myndigheder offentliggør deres respektive opgaver i en let tilgængelig form.

5. Nationale tilsynsmyndigheder og nationale konkurrencemyndigheder giver hinanden de oplysninger, der er nødvendige for at anvende bestemmelserne i dette direktiv og særdirektiverne. Hvad angår de udvekslede oplysninger, skal den modtagende myndighed sikre den samme grad af fortrolighed som den afgivende myndighed.

6. Medlemsstaterne meddeler Kommissionen, hvilke nationale tilsynsmyndigheder der har fået tildelt opgaver i henhold til dette direktiv og særdirektiverne samt disses respektive ansvarsområder.

Artikel 4

Klageadgang

1. Medlemsstaterne sikrer, at der på nationalt plan findes effektive mekanismer, ved hjælp af hvilke enhver bruger eller en virksomhed, der udbyder elektroniske kommunikationsnet og/eller -tjenester, og som berøres af en national tilsynsmyndigheds afgørelse, kan påklage denne til en klageinstans, som er uafhængig af de involverede parter. Denne instans, som kan være en domstol, skal have den nødvendige ekspertise til rådighed, som gør det muligt for den at udføre sine funktioner. Medlemsstaterne sikrer, at der tages behørigt hensyn til sagens omstændigheder, og at der forefindes en effektiv klagemekanisme. Klagesagen har ikke opsættende virkning for den afgørelse, som den nationale tilsynsmyndighed har truffet, medmindre klageinstansen træffer anden afgørelse herom.

2. Når den i stk. 1 omhandlede klageinstans ikke har domstolskarakter, begrundes dens afgørelser altid skriftligt. I sådanne tilfælde kan dens afgørelser desuden indbringes for en ret i en medlemsstat, jf. traktatens artikel 234.

Artikel 5

Oplysningspligt

1. Medlemsstaterne sikrer, at virksomheder, der udbyder elektroniske kommunikationsnet og -tjenester, giver de nationale tilsynsmyndigheder alle de oplysninger, herunder økonomiske, som disse myndigheder har behov for, for at kunne påse, at bestemmelserne i dette direktiv og særdirektiverne samt afgørelser truffet i henhold hertil overholdes. Virksomhederne afgiver oplysningerne, så snart de anmodes herom, og i overensstemmelse med de frister og den detaljeringsgrad, som den nationale tilsynsmyndighed kræver. De af den nationale tilsynsmyndighed krævede oplysninger skal stå i et rimeligt forhold til, hvad opgaven kræver. Den nationale tilsynsmyndighed begrunder sin anmodning om oplysninger.

▼B

2. Medlemsstaterne sikrer, at de nationale tilsynsmyndigheder, efter begrundet anmodning fra Kommissionen, forelægger den de oplysninger, der er nødvendige for, at den kan udføre sine traktatfæstede opgaver. De oplysninger, som Kommissionen udbeder sig, skal stå i et rimeligt forhold til, hvad opgaverne kræver. Hvis de forelagte oplysninger henviser til oplysninger, som på et tidligere tidspunkt er indgivet af virksomheder på den nationale tilsynsmyndigheds anmodning, underrettes virksomhederne herom. Kommissionen stiller i nødvendigt omfang oplysninger til rådighed for en anden myndighed af samme art i en anden medlemsstat, og medmindre den myndighed, der har indgivet oplysningerne, har fremsat en udtrykkelig og begrundet anmodning om ikke at gøre det.

Med forbehold af kravene i stk. 3, sikrer medlemsstaterne, at de oplysninger, som er blevet indgivet til en national tilsynsmyndighed, efter en begrundet anmodning kan stilles til rådighed for en anden national tilsynsmyndighed i samme eller en anden medlemsstat, hvis det er nødvendigt for, at den ene eller den anden af disse myndigheder kan opfylde sine forpligtelser i henhold til fællesskabsretten.

3. Oplysninger, der af en national tilsynsmyndighed betragtes som fortrolige i henhold til fællesskabsregler og nationale regler om forretningshemmeligheder, behandles også som fortrolige af Kommissionen og de berørte nationale tilsynsmyndigheder.

4. Medlemsstaterne sikrer, at de nationale tilsynsmyndigheder under iagttagelse af nationale regler om aktindsigt og med forbehold af fællesskabets og de enkelte medlemsstaters regler om forretningshemmeligheder offentliggør sådanne oplysninger, som kunne bidrage til skabelsen af et åbent og konkurrencepræget marked.

5. De nationale tilsynsmyndigheder offentliggør vilkårene for offentlighedens adgang til de i stk. 4 omhandlede oplysninger, herunder procedurer for opnåelse af en sådan adgang.

Artikel 6

Høring og transparens

Medlemsstaterne sikrer med undtagelse af spørgsmål, der er omfattet af artikel 7, stk. 6, 20 eller 21, at de nationale tilsynsmyndigheder, når de i medfør af dette direktiv eller af særdirektiverne agter at træffe foranstaltninger med væsentlige virkninger for det relevante marked, giver de interesserede parter lejlighed til inden for en rimelig frist at fremsætte bemærkninger til udkastet til foranstaltninger. De nationale tilsynsmyndigheder offentliggør deres nationale høringsprocedurer. Medlemsstaterne sikrer, at der etableres et enkelt informationssted, hvor der er adgang til alle igangværende høringer. Resultaterne af høringsproceduren skal gøres offentligt tilgængelige af de pågældende nationale tilsynsmyndigheder, medmindre de er fortrolige i henhold til fællesskabsretten og den nationale lovgivning om fortrolig behandling af forretningsoplysninger.

Artikel 7

Konsolidering af det indre marked for elektronisk kommunikation

1. De nationale tilsynsmyndigheder tager under udførelsen af deres opgaver i medfør af dette direktiv og særdirektiverne størst muligt hensyn til målene i artikel 8, herunder i det omfang de vedrører det indre markeds funktion.

2. De nationale tilsynsmyndigheder bidrager til udviklingen af det indre marked ved at samarbejde indbyrdes og med Kommissionen på en transparent måde for at sikre en ensartet anvendelse af dette direktiv og særdirektiverne i alle medlemsstaterne. De bestræber sig med henblik herpå navnlig for at være enige om, hvilke typer af instrumenter og

▼B

midler der er de bedst egnede til at håndtere bestemte typer af situationer på markedet.

3. Ud over den i artikel 6 omhandlede høring skal en national tilsynsmyndighed, der agter at træffe en foranstaltning, som

a) er omfattet af artikel 15 eller 16 i dette direktiv, artikel 5 eller 8 i direktiv 2002/19/EF (adgangsdirektivet) og artikel 16 i direktiv 2002/22/EF (forsyningspligtdirektivet) og

b) vil få indvirkning på samhandelen mellem medlemsstaterne,

samtidig og under iagttagelse af artikel 5, stk. 3, stille udkastet til foranstaltning samt begrundelsen herfor til rådighed for Kommissionen og de nationale tilsynsmyndigheder i andre medlemsstater og underrette Kommissionen og de andre nationale tilsynsmyndigheder herom. De nationale tilsynsmyndigheder og Kommissionen kan kun fremsætte bemærkninger til den pågældende nationale tilsynsmyndighed inden for en måned eller inden for den i artikel 6 omhandlede frist, hvis den er længere. Fristen på én måned kan ikke forlænges.

4. Hvis den i stk. 3 omhandlede foranstaltning sigter på:

a) afgrænsning af et relevant marked, som afviger fra dem, der er nævnt i den i artikel 15, stk. 1, omhandlede henstilling, eller

b) en afgørelse om, hvorvidt en virksomhed enten alene eller i fællesskab med andre anses for at have en stærk markedsposition, jf. artikel 16, stk. 3 og 4 eller 5,

og vil få indvirkning på samhandelen mellem medlemsstaterne, samt hvis Kommissionen har meddelt den nationale tilsynsmyndighed, at den betragter udkastet til foranstaltning som en hindring for det indre marked eller nærer alvorlig tvivl om dets forenelighed med fællesskabsretten og mere specifikt med målene i artikel 8, kan foranstaltningen først vedtages efter en yderligere frist på to måneder. Denne frist kan ikke forlænges. Inden for denne periode kan Kommissionen efter proceduren i artikel 22, stk. 2, træffe en afgørelse med krav om, at den nationale tilsynsmyndighed trækker udkastet tilbage. En sådan afgørelse skal ledsages af en detaljeret og objektiv begrundelse fra Kommissionen om, hvorfor udkastet til foranstaltning ikke bør vedtages, sammen med konkrete forslag til ændring af udkastet til foranstaltning.

5. Den pågældende nationale tilsynsmyndighed tager i videst mulig udstrækning hensyn til bemærkningerne fra andre nationale tilsynsmyndigheder og Kommissionen, og kan, når bortses fra de i stk. 4 omhandlede tilfælde, vedtage det således ændrede udkast til foranstaltning og skal i så fald fremsende det til Kommissionen.

6. Hvor en national tilsynsmyndighed under ekstraordinære omstændigheder mener, at der er et påtrængende behov for en hurtig indsats for at sikre konkurrencen og beskytte brugernes interesser, kan den som en fravigelse af proceduren i artikel 3 og 4 med det samme vedtage forholdsmæssige foranstaltninger af midlertidig karakter. Den fremsender straks de vedtagne foranstaltninger til Kommissionen og de andre nationale tilsynsmyndigheder med en udførlig begrundelse. En beslutning truffet af den nationale tilsynsmyndighed om at gøre sådanne foranstaltninger permanente eller forlænge deres gyldighedsperiode er omfattet af stk. 3 og 4.

▼B

KAPITEL III

DE NATIONALE TILSYNSMYNDIGHEDERS OPGAVER

Artikel 8

Politiske mål og tilsynsprincipper

1. Medlemsstaterne sikrer, at de nationale tilsynsmyndigheder under udførelsen af de i dette direktiv og særdirektiverne omhandlede tilsynsopgaver, træffer alle rimelige foranstaltninger med henblik på opfyldelse af målene i stk. 2, 3 og 4. Foranstaltningerne skal stå i et rimeligt forhold til disse mål.

Medlemsstaterne sikrer, at de nationale tilsynsmyndigheder under udførelsen af de i dette direktiv og særdirektiverne omhandlede tilsynsopgaver, særlig sådanne, som har til formål at sikre en reel konkurrence, tager videst muligt hensyn til, at reguleringen helst skal være teknologineutral.

De nationale tilsynsmyndigheder kan inden for deres beføjelser bidrage til at sikre, at der på forskellige områder gennemføres en politik, der tilsigter at fremme såvel kulturel og sproglig mangfoldighed som medie-pluralisme.

2. De nationale tilsynsmyndigheder fremmer konkurrencen inden for udbud af elektroniske kommunikationsnet, elektroniske kommunikationstjenester og dertil hørende faciliteter og tjenester ved bl.a. at:

a) sikre, at brugerne, herunder handicappede brugere, får maksimalt udbytte for så vidt angår valgmuligheder, pris og kvalitet

b) sikre, at der i den elektroniske kommunikationssektor hverken hersker konkurrenceforvridning eller -begrænsning

c) tilskynde til effektiv investering i infrastruktur og støtte innovation samt

d) tilskynde til en effektiv udnyttelse og sikre en effektiv forvaltning af radiofrekvenser og nummerressourcer.

3. De nationale tilsynsmyndigheder bidrager til udviklingen af det indre marked ved bl.a. at:

a) fjerne tilbageværende hindringer for udbud af elektroniske kommunikationsnet, dertil hørende faciliteter og tjenester samt elektroniske kommunikationstjenester på europæisk plan

b) anspore til etablering og udvikling af transeuropæiske net og paneuropæiske tjenester interoperabilitet samt end-to-end-forbindelse

c) sikre, at virksomheder, der udbyder elektroniske kommunikationsnet og -tjenester, under ensartede omstændigheder behandles lige

d) samarbejde indbyrdes og med Kommissionen på en transparent måde for at sikre udviklingen af en ensartet reguleringspraksis og en ensartet anvendelse af dette direktiv og særdirektiverne.

4. De nationale tilsynsmyndigheder fremmer Den Europæiske Unions borgeres interesser ved bl.a. at:

a) sikre, at alle borgere har adgang til en forsyningspligtydelse som defineret i direktiv 2002/22/EF (forsyningspligtdirektivet)

b) sikre forbrugerne et højt beskyttelsesniveau i deres kontakt med leverandørerne, navnlig ved at sikre, at de har adgang til enkle og billige procedurer til bilæggelse af tvister forestået af et organ, der er uafhængigt af de involverede parter

c) bidrage til sikring af et højt beskyttelsesniveau for så vidt angår personoplysninger og privatlivets fred

▼B

d) fremme, at der gives præcise oplysninger, navnlig ved at kræve, at takster og vilkår for brug af offentligt tilgængelige elektroniske kommunikationstjenester er transparente

e) tilgodese særlige sociale gruppers behov, især handicappede brugeres, og

f) sikre de offentlige kommunikationsnets integritet og sikkerhed.

Artikel 9

Forvaltning af radiofrekvenser til elektroniske kommunikationstjenester

1. Medlemsstaterne sikrer, at radiofrekvenserne til elektroniske kommunikationstjenester forvaltes effektivt på deres område i overensstemmelse med artikel 8. De sikrer, at de nationale tilsynsmyndigheders allokering og tildeling af sådanne radiofrekvenser bygger på objektive, transparente, ikke-diskriminerende og forholdsmæssige kriterier.

2. Medlemsstaterne fremmer harmoniseringen af frekvensanvendelsen i Fællesskabet på en måde, der tilgodeser behovet for en virkningsfuld og effektiv udnyttelse i overensstemmelse med beslutning nr. 676/2002/EF (frekvenspolitikbeslutningen).

3. Medlemsstaterne kan give virksomheder tilladelse til at overføre brugsret til radiofrekvenser til hinanden.

4. Medlemsstaterne sikrer, at en virksomheds planer om at overdrage brugsrettigheder til radiofrekvenser meddeles den nationale tilsynsmyndighed, der er ansvarlig for frekvenstildelingen, og at alle overdragelser finder sted efter procedurer, der er fastlagt af den nationale tilsynsmyndighed, og offentliggøres. De nationale tilsynsmyndigheder sikrer, at konkurrencen ikke forvrides som følge af en sådan overdragelse. Når radiofrekvensanvendelsen er blevet harmoniseret ved anvendelse af beslutning nr. 676/2002/EF (frekvenspolitikbeslutningen) eller andre EF-foranstaltninger, må en sådan overdragelse ikke medføre ændret anvendelse af radiofrekvensen.

Artikel 10

Numre, navne og adresser

1. Medlemsstaterne sikrer, at de nationale tilsynsmyndigheder styrer tildelingen af alle nationale nummerressourcer og disponeringen af de nationale nummerplaner. Medlemsstaterne sikrer, at der stilles tilstrækkelig mange numre og nummerserier til rådighed for alle offentligt tilgængelige elektroniske kommunikationstjenester. De nationale tilsynsmyndigheder fastlægger objektive, transparente og ikke-diskriminerende procedurer for tildeling af nationale nummerressourcer.

2. De nationale tilsynsmyndigheder sikrer, at nummerplaner og -procedurer administreres således, at alle virksomheder, der udbyder offentligt tilgængelige elektroniske kommunikationstjenester, behandles lige. Medlemsstaterne sikrer navnlig, at en virksomhed, som har fået tildelt en nummerserie, ikke diskriminerer andre udbydere af elektroniske kommunikationstjenester med hensyn til de nummergrupper, der giver adgang til deres tjenester.

3. Medlemsstaterne sikrer, at de nationale nummerplaner og alle senere tillæg og ændringer hertil offentliggøres, med hensynet til statens sikkerhed som eneste begrænsning.

4. Medlemsstaterne støtter harmoniseringen af nummerressourcerne i Fællesskabet, hvor dette er nødvendigt for at fremme udviklingen af paneuropæiske tjenester. Kommissionen kan efter proceduren i artikel 22, stk. 3, træffe de relevante tekniske gennemførelsesforanstaltninger på dette område.

▼B

5. Hvor det er hensigtsmæssigt for at sikre fuld global interoperabilitet mellem tjenester, koordinerer medlemsstaterne deres standpunkter i internationale organisationer og fora, hvor der træffes afgørelser i spørgsmål vedrørende numre, navne og adresser i forbindelse med elektroniske kommunikationsnet og -tjenester.

Artikel 11

Tilladelse til at installere faciliteter

1. Medlemsstaterne sikrer, at en kompetent myndighed ved behandlingen af

— en ansøgning om tilladelse til at installere faciliteter på, over eller under offentlig eller privat ejendom til en virksomhed, der har tilladelse til at udbyde offentlige kommunikationsnet, eller

— en ansøgning om tilladelse til at installere faciliteter på, over eller under offentlig eller privat ejendom til en virksomhed, der har tilladelse til at udbyde ikke offentligt tilgængelige elektroniske kommunikationsnet,

skal:

— handle på grundlag af transparente og offentligt tilgængelige procedurer, som anvendes uden diskrimination og uden forsinkelse, og

— følge principperne om transparens og ikke-diskrimination, når der knyttes vilkår til sådanne rettigheder.

Ovenstående procedurer kan variere alt efter, om ansøgeren udbyder offentlige kommunikationsnet eller ej.

2. Medlemsstaterne sikrer, at der i sådanne tilfælde, hvor offentlige eller lokale myndigheder stadig ejer eller kontrollerer virksomheder, der driver elektroniske kommunikationsnet og/eller tjenester, sker en reel organisatorisk adskillelse mellem den i stk. 1 omhandlede rettighedstildelingsfunktion og aktiviteter i forbindelse med ejerskab og kontrol.

3. Medlemsstaterne sikrer, at der findes effektive mekanismer, som gør det muligt for virksomhederne at påklage afgørelser om tildeling af tilladelse til at installere faciliteter til et organ, som er uafhængigt af de involverede parter.

Artikel 12

Samhusning og delt brug af faciliteter

1. Hvis en virksomhed, der udbyder elektroniske kommunikationsnet, i henhold til national lovgivning har tilladelse til at installere faciliteter på, over eller under offentlig eller privat ejendom, eller kan påberåbe sig en procedure for ekspropriation af ejendom eller brugsret til sådanne formål, tilskynder de nationale tilsynsmyndigheder til delt brug af sådanne faciliteter eller sådan ejendom.

2. Medlemsstaterne kan, navnlig når virksomhederne ikke har adgang til realistiske alternativer af hensyn til miljø, folkesundhed eller den offentlige sikkerhed eller til byplanlægnings- eller fysiske planlægningsmål, pålægge en virksomhed, som driver et elektronisk kommunikationsnet, delt brug af faciliteter eller ejendom (herunder fysisk samhusning) eller træffe foranstaltninger til at lette koordineringen af offentlige arbejder, dog først efter en offentlig høring af passende varighed, hvor alle berørte parter har haft mulighed for at fremlægge deres synspunkter. Sådanne ordninger for delt brug eller koordinering kan også omfatte bestemmelser om fordeling af omkostningerne ved delt brug af faciliteter eller ejendom.

▼B

Artikel 13

Regnskabsmæssig adskillelse og regnskab

1. Medlemsstaterne stiller krav om, at virksomheder, der udbyder elektroniske kommunikationsnet eller offentligt tilgængelige elektroniske kommunikationstjenester og som nyder særlige eller eksklusive rettigheder til at udbyde tjenester i andre sektorer i samme eller en anden medlemsstat:

a) fører særskilte regnskaber for aktiviteter, der vedrører udbud af elektroniske kommunikationsnet eller -tjenester, i samme grad som det ville være påkrævet, hvis disse aktiviteter blev forestået af retligt uafhængige selskaber, således at det er muligt at identificere alle omkostnings- og indtægtselementer, inklusive anvendt beregningsgrundlag og anvendte detaljerede henføringsmetoder, i forbindelse med selskabernes aktiviteter inden for udbud af elektroniske kommunikationsnet og -tjenester samt en specificeret opgørelse over anlægsaktiver og strukturomkostninger, eller

b) er organiseret, så aktiviteterne vedrørende udbud af elektroniske kommunikationsnet eller -tjenester er strukturelt udskilt.

En medlemsstat kan vælge ikke at stille de i litra a) omhandlede krav over for virksomheder, hvis årlige omsætning på aktiviteter i forbindelse med elektroniske kommunikationsnet og -tjenester i medlemsstaterne er mindre end 50 mio. EUR.

2. Virksomheder, som udbyder offentlige kommunikationsnet eller offentligt tilgængelige elektroniske kommunikationstjenester, og som ikke er omfattet af selskabsrettens krav, og som ikke opfylder kriterierne for små og mellemstore virksomheder i Fællesskabets regler om regnskabsaflæggelse, skal udarbejde regnskaber, lade dem revidere af en uafhængig revisor og offentliggøre dem. Revisionen skal ske i henhold til gældende regler i Fællesskabet og medlemsstaten.

Dette krav gælder også særskilte regnskaber, jf. stk. 1, litra a).

KAPITEL IV

GENERELLE BESTEMMELSER

Artikel 14

Virksomheder med stærk markedsposition

1. Stk. 2 og 3 i denne artikel finder anvendelse i de tilfælde, hvor de nationale tilsynsmyndigheder ifølge særdirektiverne og efter proceduren i artikel 16 skal afgøre, om udbydere har en stærk markedsposition.

2. En virksomhed anses for at have en stærk markedsposition, hvis den enten alene eller i fællesskab med andre indtager, hvad der svarer til en dominerende stilling, dvs. en økonomisk styrkeposition, der giver den magt til i betragtelig grad at kunne handle uafhængigt af konkurrenter, kunder og i sidste ende forbrugerne.

Mere specifikt handler de nationale tilsynsmyndigheder ved vurderingen af, om to eller flere virksomheder indtager en kollektivt dominerende stilling på markedet, i overensstemmelse med fællesskabsretten og tager i størst muligt omfang hensyn til de af Kommissionen i henhold til artikel 15 offentliggjorte »retningslinjer for markedsanalyser og vurdering af stærk markedsposition«. Kriterier til brug for en sådan vurdering er anført i bilag II.

3. Når en virksomhed har en stærk markedsposition på et bestemt marked, kan den også anses for at have en stærk markedsposition på et nært beslægtet marked, hvis forbindelserne mellem de to markeder muliggør, at markedspositionen på det ene marked kan overføres til

▼B

det andet marked og dermed yderligere styrker virksomhedens markedsposition.

Artikel 15

Procedure for afgrænsning af markeder

1. Efter en offentlig høring og høring af de nationale tilsynsmyndigheder vedtager Kommissionen en henstilling om relevante produkt- og tjenestemarkeder (i det følgende benævnt »henstillingen«). I henstillingen udpeges de produkt- og tjenestemarkeder i den elektroniske kommunikationssektor jf. bilag I, hvor forholdene kan være af en sådan art, at det vil være berettiget at indføre regulerende forpligtelser som omhandlet i særdirektiverne, dog med forbehold af muligheden for i specifikke tilfælde at afgrænse markeder i henhold til konkurrencelovgivningen. Kommissionen afgrænser markederne under anvendelse af principperne i konkurrenceretten.

Kommissionen tager regelmæssigt henstillingen op til fornyet vurdering.

2. Kommissionen offentliggør senest på datoen for dette direktivs ikrafttræden retningslinjer for markedsanalyser og vurdering af stærk markedsposition (i det følgende benævnt »retningslinjerne«), der er i overensstemmelse med konkurrencerettens principper.

3. De nationale tilsynsmyndigheder afgrænser under nøje hensyntagen til henstillingen og retningslinjerne de relevante markeder tilpasset de nationale forhold, navnlig relevante geografiske markeder på deres område, og det i overensstemmelse med konkurrencerettens principper. De nationale tilsynsmyndigheder følger procedurerne i artikel 6 og 7, inden de udpeger markeder, der afviger fra de i henstillingen nævnte.

4. Efter høring af de nationale tilsynsmyndigheder kan Kommissionen i overensstemmelse med proceduren i artikel 22, stk. 3, vedtage en beslutning om udpegelse af transnationale markeder.

Artikel 16

Markedsanalyseprocedure

1. Hurtigst muligt efter at henstillingen er vedtaget eller eventuelt ajourført, analyserer de nationale tilsynsmyndigheder de relevante markeder under nøje iagttagelse af retningslinjerne. Medlemsstaterne sikrer, at denne analyse, hvor det er hensigtsmæssigt, foretages i samarbejde med de nationale konkurrencemyndigheder.

2. Når en national tilsynsmyndighed i henhold til artikel 16, 17, 18 eller 19 i direktiv 2002/22/EF (forsyningspligtdirektivet) eller artikel 7 eller 8 i direktiv 2002/19/EF (adgangsdirektivet) om adgang til og samtrafik mellem elektroniske kommunikationsnet og tilhørende faciliteter skal afgøre, om forpligtelser for virksomheder skal opretholdes, indføres, ændres eller ophæves, træffer den på grundlag af deres markedsanalyse som anført i stk. 1 i denne artikel afgørelse om, hvorvidt der reelt er konkurrence på et relevant marked.

3. Konkluderer en national tilsynsmyndighed, at der er reel konkurrence på markedet, må den ikke indføre eller opretholde nogen af de i stk. 2 omhandlede specifikke forpligtelser. Hvis der i forvejen findes sektorspecifikke forpligtelser, skal den ophæve sådanne forpligtelser for virksomheder på det relevante marked. Parter, der berøres af en sådan ophævelse af forpligtelser, skal underrettes herom i passende tid i forvejen.

4. Når en national tilsynsmyndighed fastslår, at der ikke er reel konkurrence på et relevant marked, udpeger den virksomheder med en stærk markedsposition på det pågældende marked i overensstemmelse med artikel 14 og pålægger sådanne virksomheder passende specifikke

▼B

forpligtelser som anført i stk. 2 i denne artikel eller opretholder eller ændrer sådanne forpligtelser, hvis de findes i forvejen.

5. For så vidt angår de transnationale markeder, der udpeges i den i artikel 15, stk. 4, omhandlede beslutning, gennemfører de pågældende nationale tilsynsmyndigheder fælles markedsanalyser under nøje hensyntagen til retningslinjerne og træffer en koordineret afgørelse om, hvorvidt de i stk. 2 omhandlede sektorspecifikke forpligtelser skal pålægges, opretholdes, ændres eller ophæves.

6. Foranstaltninger, der træffes i henhold til stk. 3, 4 og 5, behandles efter procedurerne i artikel 6 og 7.

Artikel 17

Standardisering

1. Kommissionen udarbejder efter proceduren i artikel 22, stk. 2, og offentliggør i *De Europæiske Fællesskabers Tidende* en liste over standarder og/eller specifikationer, som skal danne grundlag for at fremme et harmoniseret udbud af elektroniske kommunikationsnet, elektroniske kommunikationstjenester og dertil hørende faciliteter og tjenester. Efter proceduren i artikel 22, stk. 2, kan Kommissionen om nødvendigt og efter høring af det udvalg, som er nedsat i henhold til direktiv 98/34/EF, anmode de europæiske standardiseringsorganisationer (Den Europæiske Standardiseringsorganisation (CEN), Den Europæiske Komité for Elektroteknisk Standardisering (Cenelec) og Det Europæiske Standardiseringsinstitut for Telekommunikation (ETSI)) om at udarbejde standarder.

2. Medlemsstaterne fremmer anvendelse af de i stk. 1 omhandlede standarder og/eller specifikationer i forbindelse med udbud af tjenester, tekniske grænseflader og/eller netfunktioner, i det omfang det er strengt nødvendigt for at sikre interoperabilitet mellem tjenester og øge brugernes valgmuligheder.

Så længe der ikke er offentliggjort standarder og/eller specifikationer som anført i stk. 1, tilskynder medlemsstaterne til anvendelse af standarder og/eller specifikationer, der er vedtaget af de europæiske standardiseringsorganisationer.

Hvis sådanne standarder og/eller specifikationer ikke foreligger, tilskynder medlemsstaterne til anvendelse af internationale standarder eller rekommandationer, som er vedtaget af Den Internationale Telekommunikationsunion (ITU), Den Internationale Standardiseringsorganisation (ISO) eller Den Internationale Elektrotekniske Kommission (IEC).

Hvor der foreligger internationale standarder, tilskynder medlemsstaterne de europæiske standardiseringsorganer til at benytte dem eller relevante dele af dem som grundlag for de standarder, de udarbejder, undtagen i tilfælde, hvor sådanne internationale standarder eller relevante dele af standarder ville være virkningsløse.

3. Hvis de i stk. 1 omhandlede standarder og/eller specifikationer ikke er blevet korrekt implementeret, således at interoperabiliteten mellem tjenester i en eller flere medlemsstater ikke kan sikres, kan implementeringen af sådanne standarder og/eller specifikationer efter den i stk. 4 omhandlede procedure gøres obligatorisk i det omfang, det er strengt nødvendigt for at sikre interoperabiliteten og øge brugernes valgmuligheder.

4. Når Kommissionen påtænker at gøre implementering af bestemte standarder og/eller specifikationer obligatorisk, offentliggør den i *De Europæiske Fællesskabers Tidende* en opfordring til alle berørte parter om at fremsætte deres bemærkninger offentligt. Efter proceduren i artikel 22, stk. 3, gør Kommissionen implementering af de relevante standarder obligatorisk ved at betegne dem som obligatoriske standarder i den liste over standarder og/eller specifikationer, der offentliggøres i *De Europæiske Fællesskabers Tidende*.

▼B

5. Mener Kommissionen, at de i stk. 1 omhandlede standarder og/eller specifikationer ikke længere bidrager til udbud af harmoniserede elektroniske kommunikationstjenester, ikke længere opfylder forbrugernes behov eller hæmmer den teknologiske udvikling, skal den efter proceduren i artikel 22, stk. 2, fjerne dem fra den i stk. 1 omhandlede liste over standarder og/eller specifikationer.

6. Mener Kommissionen, at de i stk. 4 omhandlede standarder og/eller specifikationer ikke længere bidrager til udbud af harmoniserede elektroniske kommunikationstjenester, ikke længere opfylder forbrugernes behov eller hæmmer den teknologiske udvikling, skal den efter proceduren i artikel 22, stk. 3, fjerne dem fra den i stk. 1 omhandlede liste over standarder og/eller specifikationer.

7. Denne artikel gælder ikke for nogen af de væsentlige krav, grænsefladespecifikationer eller harmoniserede standarder, som bestemmelserne i direktiv 1999/5/EF finder anvendelse på.

Artikel 18

Interoperabilitet mellem digitale interaktive tv-tjenester

1. For at fremme den fri informationsstrøm, mediepluralismen og adgangen til kulturel mangfoldighed tilskynder medlemsstaterne i overensstemmelse med artikel 17, stk. 2:

a) udbydere af digitale interaktive tv-transmissioner beregnet til udsendelse til offentligheden inden for Fællesskabet på digitale interaktive tv-platforme, uanset transmissionsform, til at anvende en åben API-grænseflade

b) udbydere af enhanced digitalt tv-udstyr beregnet til modtagelse af digitale interaktive tv-transmissioner på eksisterende digitale interaktive tv-platforme til at tilbyde en åben API-grænseflade i overensstemmelse med minimumskravene i de relevante standarder eller specifikationer.

2. Med forbehold af artikel 5, stk. 1, litra b), i direktiv 2002/19/EF (adgangsdirektivet) tilskynder medlemsstaterne indehavere af API-grænseflader til på loyale, rimelige og ikke-diskriminerende vilkår og mod rimelig modydelse at stille alle oplysninger til rådighed, der er nødvendige for at give udbydere af digitale interaktive tv-transmissioner mulighed for at udbyde alle de tjenester, der understøttes af API-grænsefladen, i fuldt funktionsdygtig form.

3. Senest et år efter den i artikel 28, stk. 1, andet afsnit, nævnte iværksættelsesdato undersøger Kommissionen virkningerne af denne artikel. Såfremt interoperabilitet og forbrugernes frie valg ikke er sikret på rimelig vis i en eller flere medlemsstater, træffer Kommissionen foranstaltninger i overensstemmelse med artikel 17, stk. 3 og 4.

Artikel 19

Harmonisering

1. Når Kommissionen efter proceduren i artikel 22, stk. 2, udsteder henstillinger til medlemsstaterne om at harmonisere gennemførelsen af bestemmelserne i dette direktiv og i særdirektiverne med henblik på at fremme opfyldelsen af målene i artikel 8, sørger medlemsstaterne for, at de nationale tilsynsmyndigheder ved udførelsen af deres opgaver tager størst muligt hensyn til disse henstillinger. Vælger en national tilsynsmyndighed at undlade at følge en henstilling, underretter den Kommissionen herom og begrunder sin holdning.

2. Hvis Kommissionen finder, at afvigelser i de nationale regler til gennemførelse af bestemmelserne i artikel 10, stk. 4, skaber hindringer på det indre marked, kan Kommissionen efter proceduren i artikel 22, stk. 3, træffe de nødvendige tekniske gennemførelsesforanstaltninger.

▼B

Artikel 20

Tvistbilæggelse mellem virksomheder

1. Opstår der en tvist mellem virksomheder, der udbyder elektroniske kommunikationsnet eller -tjenester i en medlemsstat i forbindelse med forpligtelser, der følger af dette direktiv eller særdirektiverne, træffer den pågældende nationale tilsynsmyndighed, efter anmodning fra den ene eller den anden af parterne, med forbehold af bestemmelserne i stk. 2, en bindende afgørelse for at bilægge tvisten hurtigst muligt og under alle omstændigheder inden fire måneder, bortset fra helt ekstraordinære tilfælde. Medlemsstaterne kræver, at alle parter samarbejder fuldt og helt med den nationale tilsynsmyndighed.

2. Medlemsstaterne kan i bestemmelserne åbne mulighed for, at nationale tilsynsmyndigheder kan afslå at bilægge en tvist ved en bindende afgørelse, hvis der findes andre mulige mekanismer, f.eks. mægling, som bedre kunne bidrage til en hurtig bilæggelse af tvisten i overensstemmelse med bestemmelserne i artikel 8. Den nationale tilsynsmyndighed underretter hurtigst muligt parterne herom. Er tvisten endnu ikke bilagt efter fire måneder, og er den ikke indbragt for en domstol af den klagende part, træffer den nationale tilsynsmyndighed på anmodning fra en af parterne hurtigst muligt, og under alle omstændigheder inden fire måneder, en bindende afgørelse til bilæggelse af tvisten.

3. Ved bilæggelse af en tvist træffer den nationale tilsynsmyndighed afgørelser, der tilsigter at opfylde målene i artikel 8. Forpligtelser, som den nationale tilsynsmyndighed pålægger en virksomhed som led i bilæggelsen af en tvist, skal respektere bestemmelserne i dette direktiv eller i særdirektiverne.

4. Den nationale tilsynsmyndigheds afgørelse offentliggøres, idet der dog tages hensyn til krav om fortroligholdelse af forretningshemmeligheder. De berørte parter modtager en fuldstændig redegørelse for de grunde, som afgørelsen bygger på.

5. Proceduren i stk. 1, 3 og 4 hindrer ikke nogen af parterne i at indbringe sagen for en domstol.

Artikel 21

Tvistbilæggelse mellem parter i forskellige medlemsstater

1. Opstår der uenighed mellem parter i forskellige medlemsstater på et område, der er omfattet af dette direktiv eller særdirektiverne, og har tilsynsmyndigheder fra mere end én medlemsstat kompetence i sagen, finder proceduren i stk. 2, 3 og 4 anvendelse.

2. Alle parter kan forelægge tvisten for de berørte nationale tilsynsmyndigheder. De nationale tilsynsmyndigheder koordinerer deres indsats for at finde en løsning på tvisten i overensstemmelse med målene i artikel 8. Alle forpligtelser, der pålægges en virksomhed af en national tilsynsmyndighed ved bilæggelsen af en tvist, skal respektere bestemmelserne i dette direktiv eller særdirektiverne.

3. Medlemsstaterne kan i deres bestemmelser åbne mulighed for, at nationale tilsynsmyndigheder sammen kan afslå at bilægge en tvist, hvor der findes andre mulige mekanismer, f.eks. mægling, som bedre kan bidrage til en hurtig bilæggelse af tvisten i overensstemmelse med bestemmelserne i artikel 8. Den underretter hurtigst muligt parterne herom. Er tvisten endnu ikke bilagt efter fire måneder, og er den ikke indbragt for en domstol, koordinerer de nationale tilsynsmyndigheder, hvis en af parterne anmoder om det, deres indsats for at bilægge tvisten i overensstemmelse med bestemmelserne i artikel 8.

4. Den i stk. 2 omhandlede procedure hindrer ikke nogen af parterne i at indbringe sagen for en domstol.

▼B

Artikel 22

Udvalg

1. Kommissionen bistås af et udvalg, benævnt »Kommunikationsudvalget«.

2. Når der henvises til dette stykke, finder artikel 3 og 7 i afgørelse 1999/468/EF anvendelse, jf. dennes artikel 8.

3. Når der henvises til dette stykke, finder artikel 5 og 7 i afgørelse 1999/468/EF anvendelse, jf. dennes artikel 8.

Perioden i artikel 5, stk. 6, i afgørelse 1999/468/EF fastsættes til tre måneder.

4. Udvalget vedtager selv sin forretningsorden.

Artikel 23

Informationsudveksling

1. Kommissionen giver Kommunikationsudvalget alle relevante oplysninger om resultatet af de møder, der med jævne mellemrum holdes med repræsentanter for netoperatører, tjenesteudbydere, brugere, forbrugere, producenter og fagforeninger samt tredjelande og internationale organisationer.

2. Kommunikationsudvalget fremmer under hensyntagen til Fællesskabets politik inden for elektronisk kommunikation udveksling af oplysninger mellem medlemsstaterne indbyrdes og mellem medlemsstaterne og Kommissionen om status og udvikling inden for regulering af elektroniske kommunikationsnet og -tjenester.

Artikel 24

Offentliggørelse af oplysninger

1. Medlemsstaterne sikrer, at ajourførte oplysninger om anvendelsen af dette direktiv og særdirektiverne gøres offentligt tilgængelige på en måde, der sikrer, at alle berørte parter har let adgang til disse oplysninger. De offentliggør en meddelelse i deres officielle tidende om, hvordan og hvor oplysningerne offentliggøres. Den første af sådanne meddelelser offentliggøres inden den i artikel 28, stk. 1, andet afsnit, omhandlede iværksættelsesdato, og derefter offentliggøres der en meddelelse, hver gang oplysningerne i den første meddelelse ændres.

2. Medlemsstaterne sender Kommissionen en kopi af disse meddelelser, når de offentliggøres. Kommissionen videregiver i givet fald oplysningerne til Kommunikationsudvalget.

Artikel 25

Revisionsprocedurer

Kommissionen vurderer regelmæssigt, hvorledes dette direktiv fungerer, og aflægger rapport til Europa-Parlamentet og Rådet herom, første gang senest tre år efter iværksættelsesdatoen, jf. artikel 28, stk. 1, andet afsnit. Med henblik herpå kan Kommissionen anmode medlemsstaterne om oplysninger, som stilles til rådighed uden unødig forsinkelse.

▼B

KAPITEL V

AFSLUTTENDE BESTEMMELSER

Artikel 26

Ophævede direktiver

Følgende direktiver og beslutninger ophæves med virkning fra den i artikel 28, stk. 1, andet afsnit, omhandlede iværksættelsesdato:

— Direktiv 90/387/EØF

— Rådets beslutning 91/396/EØF af 29. juli 1991 om indførelse af et fælleseuropæisk alarmnummer ([1])

— Rådets direktiv 92/44/EØF af 5. juni 1992 om etablering af ONP-vilkår for faste kredsløb, senest ændret ved Kommissionens beslutning 98/80/EF ([2])

— Rådet beslutning 92/264/EØF af 11. maj 1992 om indførelse i Fællesskabet af et fælles præfiks for telefonopkald til udlandet ([3])

— Direktiv 95/47/EF

— Direktiv 97/13/EF

— Direktiv 97/33/EF

— Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 98/10/EF af 26. februar 1998 om ONP-vilkår for taletelefonitjenesten og om udbud af forsyningspligtydelser på teleområdet under konkurrenceforhold ([4]).

Artikel 27

Overgangsforanstaltninger

Medlemsstaterne bibeholder alle i artikel 7 i direktiv 2002/19/EF (adgangsdirektivet) og i artikel 16 i direktiv 2002/22/EF (forsyningspligtdirektivet) omhandlede forpligtelser i henhold til national lov, indtil der af en national tilsynsmyndighed træffes afgørelse om disse forpligtelser som foreskrevet i dette direktivs artikel 16.

Operatører af faste offentlige telefonnet, der af deres nationale tilsynsmyndigheder er blevet udpeget som operatører med en stærk markedsposition inden for udbud af offentlige telenet og -tjenester i medfør af bilag I, del 1, i direktiv 97/33/EF eller 98/10/EF, anses fortsat som »notificerede operatører«, jf. forordning (EF) nr. 2887/2000, indtil den i artikel 16 omhandlede markedsanalyseprocedure er tilendebragt. Derefter anses de ikke længere som »notificerede operatører« i forordningens forstand.

Artikel 28

Gennemførelse i national ret

1. Medlemsstaterne vedtager og offentliggør inden den 24. juli 2003 de bestemmelser, der er nødvendige for at efterkomme dette direktiv. De underretter straks Kommissionen herom.

Medlemsstaterne anvender disse bestemmelser fra den 25. juli 2003.

2. Disse love og bestemmelser skal ved vedtagelsen indeholde en henvisning til dette direktiv eller skal ved offentliggørelsen ledsages

([1]) EFT L 217 af 6.8.1991, s. 31.
([2]) EFT L 165 af 19.6.1992, s. 27.
([3]) EFT L 137 af 20.5.1992, s. 21.
([4]) EFT L 101 af 1.4.1998, s. 24.

▼B

af en sådan henvisning. De nærmere regler for henvisningen fastsættes af medlemsstaterne.

3. Medlemsstaterne meddeler Kommissionen teksten til de nationale retsforskrifter, som de udsteder på det område, der er omfattet af dette direktiv, samt senere ændringer af disse forskrifter.

Artikel 29

Ikrafttræden

Dette direktiv træder i kraft på dagen for offentliggørelsen i *De Europæiske Fællesskabers Tidende*.

Artikel 30

Adressater

Dette direktiv er rettet til medlemsstaterne.

▼B

BILAG I

Liste over markeder, der skal være omfattet af Kommissionens første henstilling om relevante produkt- og tjenestemarkeder som omhandlet i artikel 15

1. *Markeder, der er omhandlet i direktiv 2002/22/EF (forsyningspligtdirektivet)*

   Artikel 16 — markeder, der er afgrænset i henhold til de tidligere regelsæt, hvor forpligtelserne bør tages op til fornyet vurdering.

   Udbud af tilslutning til og brug af det offentlige telefonnet på faste steder.

   Tilrådighedsstillelse af faste kredsløb for slutbrugere.

2. *Markeder, der er omhandlet i direktiv 2002/19/EF (adgangsdirektivet)*

   Artikel 7 — Markeder, som er afgrænset i henhold til de tidligere regelsæt, hvor forpligtelserne bør tages op til fornyet vurdering

   Samtrafik (direktiv 97/33/EF)

   - Access i det faste offentlige telefonnet
   - opkaldsterminering i det faste offentlige telefonnet
   - transittjenester i det faste offentlige telefonnet
   - access i offentlige mobiltelefonnet
   - opkaldsterminering i offentlige mobiltelefonnet
   - samtrafik mellem faste kredsløb (sammenkobling af delkredsløb)

   Nettilslutninger og særlige nettilslutninger (direktiv 97/33/EF, direktiv 98/10/EF)

   - Tilslutninger til det faste offentlige telefonnet, herunder ubundtet adgang til abonnentledninger
   - tilslutninger til offentlige mobiltelefonnet, herunder operatørvalg

   Engrossalg af kapacitet på faste kredsløb (direktiv 92/44/EØF)

   - Engrossalg af kapacitet på faste kredsløb til andre udbydere af elektroniske kommunikationsnet og -tjenester.

3. *Markeder, der er omhandlet i forordning (EF) nr. 2887/2000*

   Tjenester, der leveres via ubundtede abonnentledninger (parsnoede metalliske ledninger).

4. *Yderligere markeder*

   Det nationale marked for internationale roaming-tjenester på offentlige mobiltelefonnet.

▼B

BILAG II

Kriterier der anvendes af nationale tilsynsmyndigheder ved vurdering af kollektivt dominerende stilling, jf. artikel 14, stk. 2, andet afsnit

Der er formodning for, at to eller flere virksomheder kan indtage en kollektivt dominerende stilling, jf. artikel 14, hvis de, selv uden strukturelle eller andre indbyrdes forbindelser, opererer på et marked, hvis struktur anses for at være befordrende for koordineringseffekter. Med forbehold af Domstolens retspraksis inden for kollektivt dominerende stilling er dette sandsynligvis tilfældet, når markedet udviser en række relevante karakteristika, navnlig for så vidt angår markedskoncentration, transparens og andre nedenfor nævnte karakteristika:

— Et veletableret marked

— stagnerende eller moderat vækst på efterspørgselssiden

— lav efterspørgselselasticitet

— et homogent produkt

— omkostningsstrukturer, der ligner hinanden

— markedsandele, der er omtrent lige store

— manglende teknisk innovation, veletableret teknologi

— fravær af overskydende kapacitet

— høje adgangsbarrierer

— manglende modvægt fra aftagersiden

— manglende potentiel konkurrence

— forskellige uformelle eller andre forbindelser mellem de pågældende virksomheder

— gengældelsesmekanismer

— manglende eller indskrænkede muligheder for priskonkurrence.

Ovennævnte liste er ikke udtømmende, og kriterierne er heller ikke kumulative. Listen skal snarere tjene som illustration af den type kendsgerninger, der kan anvendes som grundlag for påstande om, at der foreligger en kollektivt dominerende stilling.